

Uvod - Informacija o kretanju dospjelih neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata i potrošača temelji se na podacima iz sustava ovrhe na novčanim sredstvima, koju Financijska agencija provodi temeljem zakonskih ovlasti. Od 2002. do 31.12.2010. godine, Fina je prikupljala podatke isključivo za poslovne subjekte temeljem Upute o prikupljanju i objedinjavanju podataka o nepodmirenim obvezama poslovnih subjekata, na način da su banke navedene podatke, izvještajnog i statističkog karaktera, dostavljale Fini, koja ih je objedinjavala i izrađivala informacije. Od 1. siječnja 2011. godine počela je primjena novog sustava provedbe ovrhe na novčanim sredstvima koji je uređen Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20) i Pravilnikom o načinu i postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima (NN 71/18, 46/22), a od 1. listopada 2012. godine stupio je na snagu Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15, 78/15, 114/22), kojim je bio propisan postupak predstečajne nagodbe nad pravnom osobom i nad dužnikom pojedincem (trgovac pojedinac i obrtnik).¹

Temeljem navedenih propisa stvoreni su preduvjeti za bržu naplatu i smanjenje troškova postupka ovrhe na novčanim sredstvima, jer je postupak ovrhe na novčanim sredstvima tehnološki unaprijeđen. Uveden je jedinstven postupak, metodologija i redoslijed u izvršenju osnova za plaćanje te jedinstveni obračun zateznih kamata i jedinstven sustav izvještavanja temeljen na izvornoj dokumentaciji. Sve navedeno sustav čini transparentnim, efikasnim, ažurnim i donosi ujednačenost u primjeni propisa. Provođenje ovrha na svim kunskim i deviznim računima ovršenika, u svim bankama, prema OIB-u ovršenika i bez njegove suglasnosti, čini sustav djelotvornim, što pokazuju i podaci prezentirani u informaciji.

Kao jedna od mjera rješavanja problema potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje više od 360 dana donesen je Zakon o otpisu dugova fizičkim osobama (NN 62/18) koji je stupio na snagu 21. srpnja 2018. godine. Fina je sukladno navedenom Zakonu izvršila odgovarajuće postupke prestanka postupanja po osnovama za plaćanje za ovršenike i tražbine koji ispunjavaju zakonske uvjete.

Sukladno odredbi čl. 33. st. 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20), automatizmom se prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje koje su bile evidentirane u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje na teret ovršenika fizičke osobe, a koje se nisu naplatile u cijelosti u roku od 3 godine od datuma primitka u Finu i po kojima nije bilo nikakvih naplata posljednjih šest mjeseci. Po toj se osnovi djelomično ili u cijelosti prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje za 225.322 ovršenika.

NEIZVRŠENE OSNOVE ZA PLAĆANJE – STANJE 31. SRPNJA 2024. GODINE

Prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (dalje: Zakon), Fina provodi ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, poslovnih subjekata i potrošača. Sukladno Zakonu, pod pojmom „poslovni subjekt“ podrazumijeva se pravna osoba, fizička osoba koja obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i fizička osoba koja se bavi slobodnim zanimanjem, a pod pojmom „potrošač“ podrazumijeva se fizička osoba koja ne obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i koja se ne bavi slobodnim zanimanjem.

Zbog neizvršenih osnova za plaćanje, 31. srpnja 2024. godine, u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje evidentirana su 13.563 poslovna subjekta, što je za 301 poslovni subjekt (2,2%) manje u odnosu na lipanj 2024. i 484 poslovna subjekta (3,4%) manje u odnosu na srpanj 2023. godine (tablica 1).

Tablica 1. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POSLOVNIH SUBJEKATA** Iznosi u eurima

Stanje	Poslovni subjekti	Broj	Glavnica	Kamata	Ukupno
31.07.2024.	Pravne osobe	5.794	555.958.349	174.184.933	730.143.283
31.07.2024.	Fizičke osobe/registirana djelat.	7.769	145.445.776	51.991.526	197.437.302
31.07.2024.	Poslovni subjekti – ukupno	13.563	701.404.126	226.176.459	927.580.585

Izvor: Fina – obrađeni podatci iz Očevidnika o redoslijedu osnova za plaćanje

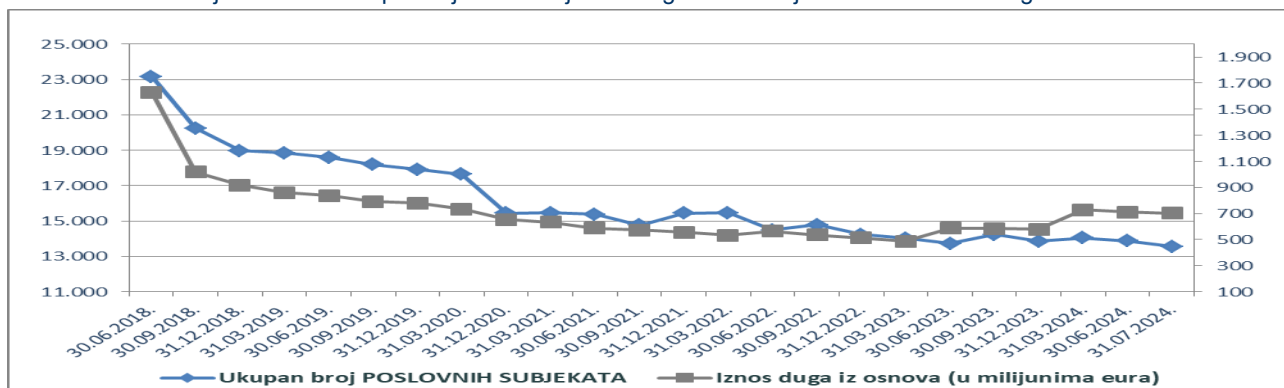
Ukupan iznos neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata, evidentiran u Očevidniku o redoslijedu osnova za plaćanje, iznosio je 701,4 milijuna eura (glavnica), što je za 8,4 milijuna eura (1,2%) manje nego u lipnju 2024. godine, a 98,3 milijuna eura (16,3%) više nego u srpnju 2023. godine. Kamate su iznosile 226,2 milijuna eura (tablica 1).

Od 13.563 poslovnih subjekata koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje, 5.794 su pravne osobe (42,7%), na koje se odnosi 556 milijuna eura ili 79,3% iznosa ukupnih neizvršenih osnova. Preostalih 7.769 su fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost, a njihov dug iznosi 145,4 milijuna eura.

U odnosu na stanje u lipnju 2024. godine, broj pravnih osoba koje nisu podmirile dospjele osnove za plaćanje manji je za 3,6%, a iznos neizvršenih osnova za 1%. Ukupan broj fizičkih osoba manji je za 1,1%, a iznos njihovih neizvršenih osnova za 2%.

¹ Postupci predstečajne nagodbe pokrenuti na temelju Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Grafikon 1. Broj poslovnih subjekata koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga u razdoblju od 2018. do 2024. godine

Izvor: Fina

Zbog neizvršenih osnova za plaćanje 31. srpnja 2024. u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje evidentirano je 201.550 potrošača, što je 1,2% manje nego u prethodnom mjesecu, a 8,4% manje nego prije godinu dana. Dug potrošača iz osnova evidentiranih u Očevidniku o redosljedu osnova za plaćanje, iznosio je 2,73 milijarde eura (glavnica), što je za 1,3% manje u odnosu na lipanj 2024., a 13% više u odnosu na srpanj 2023. godine. Kamate su iznosile 1,01 milijardu eura (tablica 2.).

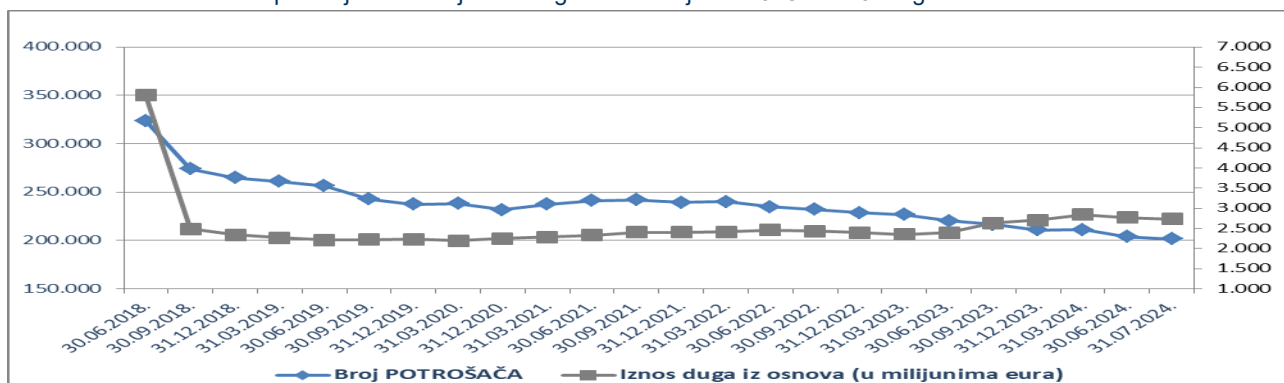
Tablica 2. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POTROŠAČA** Iznosi u eurima

Stanje	Broj potrošača	Glavnica	Kamata	Ukupno
31.07.2023.	219.918	2.418.504.418	881.171.434	3.299.675.851
31.12.2023.	210.781	2.706.482.416	958.655.622	3.665.138.038
30.06.2024.	204.066	2.770.906.687	1.022.102.358	3.793.009.045
31.07.2024.	201.550	2.733.716.264	1.010.626.503	3.744.342.767

Izvor: Fina – obrađeni podatci iz Očevidnika o redosljedu osnova za plaćanje

Dug potrošača prema bankama kao vjerovnicima iznosio je 0,65 milijardi eura (bez kamata), a prema svim financijskim institucijama dug je iznosio 0,75 milijardi eura.

Grafikon 2. Broj potrošača koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga u razdoblju od 2018. do 2024. godine

Izvor: Fina

Fiksni tečaj konverzije: 1 EUR = 7,53450 HRK

[Fina Info.BIZ](#) servis pruža uvid u informacije o uspješnosti poslovanja i financijskom položaju svih poslovnih subjekata te o poslovnoj okolini u kojoj oni djeluju. Omogućuje jednostavnije, brže i sigurnije donošenje poslovnih odluka, sustavno praćenje klijenata, olakšava izradu poslovnih analiza te praćenje trendova i prepoznavanje potencijala na tržištu.

Ako ste zainteresirani i želite ugovoriti uslugu ili kupiti veći broj paketa: prodaja@fina.hr

Ako trebate korisničku podršku: 0800 0080, info@fina.hr

